

ROVENSKO - 650 LET

ÚVOD

Tato prezentace navazuje volnou formou na sborník, který vydala obec Rovensko v roce 1973 při příležitosti výročí 600 let obce. Sborník popisuje významné události a dění v obci především z pohledu sociálně demografického vývoje obce v kontextu s vývojem celé společnosti od první zmínky v roce 1373 až do roku 1973.

Obsahem nového dokumentu jsou především údaje týkající se vývoje infrastruktury a občanské vybavenosti obce mající podstatný vliv na kvalitu života občanů v základních potřebách (zajištění pitné vody, čištění odpadních vod, ekologická likvidace odpadů a s tím související ochrana životního prostředí, přístup k různým druhům energií, dostupnost předškolního a školního vzdělávání v odpovídajících prostorách atd.). Svůj význam pro spokojený život lidí mají ale také projekty pro kulturu, sport a volnočasové aktivity. V neposlední řadě je nutné zmínit projekty na podporu bydlení (stavební obvody, malometrážní bydlení), projekty pro bezpečnou dopravu a pohyb v obci (cyklostezky, chodníky, rekonstrukce místních komunikací), udržování a opravy obecního majetku, kulturních památek místního významu, údržbu a rozvoj veřejných ploch. Hlavním zdrojem dat, faktů a důležitých údajů byly kroniky obce z let 1971 až 2022.

PROMĚNY OBCE V LETECH 1973 – 2023

SPOLEČENSKO – POLITICKÝ VÝVOJ OBCE

Společensko-politický vývoj obce od roku 1973 do roku 1989 se nelišil od nastoleného trendu od roku 1948 tak, jak je popsáno ve sborníku z roku 1973. Události z listopadu 1989 se samozřejmě nevyhnuly ani naší obci. Také zde vzniklo OF a ve volbách na podzim roku 1990 získalo, spolu s Lidovou stranou, rozhodující počet hlasů, a tím také největší počet zastupitelů v 11členném obecním zastupitelstvu.

Obecně lze konstatovat, že po listopadu 1989 došlo k podstatné změně politického směřování naší republiky, ale zároveň k zásadní změně ekonomické situace. Není ambicí tohoto dokumentu hodnotit správnost této nastoupené cesty a již vůbec ne ji nějakým způsobem adorovat. Každému tato změna přinesla něco jiného, každý má na dění této doby svůj názor. Respektujme je vzájemně. Nicméně se domnívám, že z pohledu obcí a jejich možností tato změna přinesla pokrok především v příležitosti více ovlivňovat rozvoj pro zajišťování oprávněných potřeb a požadavků občanů.

Ve velké míře samozřejmě záleží na schopnostech a pracovitosti představitelů obce a občanů, především na správném určení priorit v té které obci a zabezpečení jejich financování s důrazem na získávání dotačních prostředků.

VEDENÍ OBCE

Rok 1971 - 1985 - předseda MNV ing. Josef Hroch

Rok 1986 - 1990 - předseda MNV Jiří Drexler

Tajemníci MNV - do poloviny roku 1983 František Krňávek

- od poloviny roku 1983 Miroslav Schön

- od roku 1986 do roku 1990 Evžen Fojt

Rok 1990 - 1994 - starosta Stanislav Doleček, místostarosta Helena Tulejová

Rok 1994 - 1998 - starosta Stanislav Doleček, místostarosta Helena Tulejová

Rok 1998 - 2002 - starosta Stanislav Doleček, místostarosta Stanislav Janů

Rok 2002 - 2006 - starosta Stanislav Doleček, místostarosta Stanislava Gintherová

Rok 2006 - 2010 - starosta Stanislav Doleček, místostarosta Josef Šincl

Rok 2010 - 2014 - starosta Josef Šincl, místostarosta Marek Pelikán

Rok 2014 - 2018 - starosta Josef Šincl, místostarosta Petr Wágner

Rok 2018 - 2022 - starosta Josef Šincl, místostarosta Petr Wágner

Od roku 2022 - starosta Josef Šincl, místostarosta Stanislav Doleček ml.

DEMOGRAFIE, STATISTICKÉ ÚDAJE

Obec

Počet obyvatel se v době od roku 1973 do roku 1995 udržoval stále v rozmezí 670 až 700. Postupný nárůst byl do roku 2010, kdy bylo v obci 770 obyvatel, v roce 2015 bylo 815 a v roce 2020 mělo Rovensko 824 obyvatel. Z toho bylo 394 mužů, 430 žen. Po věkové stránce: 163 dětí ve věku 0 až 14 let, 509 obyvatel ve věku 15 až 64 let a 152 seniorů ve věku 65+. Věkový průměr byl 40,2 roků.

Velice podrobné demografické údaje o obci, dokonce v kontextu s celostátním vývojem demografie, jsou uvedeny ve strategickém rozvojovém plánu obce na léta 2022 - 2037. Tento strategický rozvojový plán je dostupný na webových stránkách obce www.rovensko-morava.cz.

Mateřská škola

V mateřské škole je ve dvou třídách 35 dětí ve věku od tří do šesti let. Dále je otevřena přípravná třída ZŠ, která je mezistupněm mezi předškolním a základním vzděláváním. Navštěvuje ji 8 dětí.

Základní škola

Málotřídní škola s 1. - 5. ročníkem. V současné době navštěvuje základní školu 49 dětí rozdělených do tří tříd.

Součástí základní školy je školní družina pro 45 dětí a školní jídelna s kapacitou 120 obědů. Jídelna vaří také pro cizí strážníky, a to až do výše své kapacity. Ředitelé základní školy byli v období od roku 1973 do současnosti postupně Adolf Večeřa, Mgr. Vlasta Klevetová a Mgr. Gabriela Kubičková. Základní a mateřská škola včetně školní stravovny je pod jednou právní subjektivitou a zřizovatelem této příspěvkové organizace je obec Rovensko.

TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Vodovod

Příprava na výstavbu vodovodu v obci byla zahájena v roce 1977 projektovou dokumentací. Od počátku byl vodovod koncipován jako skupinový pro obce Rovensko, Svěbohov a Jedlí. V roce 1978 začíná postupná realizace s uvedením do provozu v roce 1985. Protože se postupem dalších let objevují potíže s provozováním vodovodu (nedostatečná vydatnost vrtů, značné množství poruch na výtlačném řadu), rozhodlo zastupitelstvo obce v roce 1996 (samozřejmě v součinnosti s obcemi Svěbohov a Jedlí) provést zásadní rekonstrukci vodovodu.

Rekonstrukce spočívala především ve vyřazení nedostatečných vrtů a pomocí rozdělovací šachty napojení na vodovodní řad z Olšan do Zábřehu. Také byla přemístěna čerpací stanice do vodojemu Rovensko a odtud se následně čerpá voda do Svěbohova a Jedlí. Byla dokončena kompletní výstavba vodovodních řadů pro celou obec Rovensko. Tato akce proběhla během let 1997 a 1998. Tím byla zajištěna kvalitní pitná voda pro všechny obyvatele obce. Celá akce byla řešena s finanční podporou Ministerstva životního prostředí ČR. V roce 2015 byl realizován průzkumný vrt v lokalitě Nad vodojemem a byla provedena čerpací zkouška včetně ověření kvality vody. Protože se vyskytly drobné anomálie v kvalitě vody, je zvažován způsob čištění vody z vrtu s předpokladem využít vrt pro zásobování pitné vody obce Rovensko, a tím se zbavit závislosti na dodávce vody od ŠPVS Šumperk.

Elektrická síť v obci, veřejné osvětlení, místní rozhlas

S postupující elektrifikací jednotlivých domácností se začala výrazně projevovat potřeba zásadní rekonstrukce a především posílení elektrické sítě v obci. V roce 1994 proběhlo jednání s energetickými závody o možnostech posílení sítě a zároveň jednání s příslušnými úřady o finanční spoluúčasti na této investici. V rámci těchto jednání se podařilo dohodnout, současně s provedením rekonstrukce sítě, také rekonstrukci veřejného osvětlení a místního rozhlasu. Bezprostředně po jednáních začalo projektování a související úkony pro možnost zahájení realizace. Ta proběhla, v uvedeném rozsahu, v roce 1995, a tak již někteří mohli v nastávající zimě využít elektrické vytápění svých domácností. Investice přispěla svým dílem k ochraně ovzduší a byla též spolufinancována prostřednictvím státních dotací.

Plynofikace

V roce 1998 byly zahájeny práce na projektové dokumentaci a potřebných souvisejících dokumentech. V roce 2000 byla obci na základě žádosti přidělena dotace prostřednictvím Ministerstva životního prostředí ČR. Dále byla ve výběrovém řízení vybrána realizační firma a v roce 2001 byla celá akce zahájena. Dokončena a uvedena do provozu byla plynofikace v červnu 2002. Na konci tohoto roku bylo připojeno cca 100 domácností s tím, že další měly

následovat v příštích letech. Také plynofikace přispěla k ochraně životního prostředí a byla výrazně finančně podpořena Ministerstvem životního prostředí ČR.

Splašková kanalizace

Řešením problematiky čištění odpadních vod se zastupitelstvo obce zabývalo několik roků, a to především z důvodu zvolení koncepce vlastní kanalizace v návaznosti na čistírnu odpadních vod a zajištění realizovatelného financování této náročné investiční akce. V konečné fázi rozhodování byla nakonec zvolena varianta gravitační kanalizace a napojení na čistírnu odpadních vod Zábřeh. Problém financování se nakonec podařilo řešit teprve s příchodem možnosti využití fondů Evropské unie v programovacím období 2007 až 2013. Bylo zahájeno projektování a další související práce tak, aby bylo možné požádat o dotaci. Výrazná dotace byla potvrzena v roce 2009 a v dalším roce bylo provedeno výběrové řízení na dodavatele stavby a souvisejících činností. Realizace proběhla v letech 2012 a 2013. Tím byl splněn jeden z úkolů pro zásadní ochranu životního prostředí obce a nejbližšího okolí. Výrazná finanční podpora z fondů EU a národních fondů ČR umožnila realizaci této mimořádně finančně náročné investice.

Likvidace domovního odpadu

Obec likviduje veškerý domovní odpad prostřednictvím firmy EKOSERVIS Zábřeh. Spolupráce s předchůdcem této firmy (tehdy pod názvem Technické služby města Zábřeh) se datuje od roku 1991, kdy byl dohodnut odvoz odpadu na jejich skládku. Obec zakoupila popelnice pro každou domácnost a postupně uzavřela svoji skládku v katastru obce. S rostoucím důrazem na ochranu životního prostředí v celé naší společnosti se také v naší obci v dalších letech zaměřila pozornost představitelů obce na tuto významnou problematiku. Byly pořízeny kontejnery na tříděný odpad a rozmístěny po obci tak, aby byla v každé části obce přijatelná docházková vzdálenost k těmto skupinám kontejnerů a aby bylo možné důsledné třídění jednotlivých druhů recyklovatelných odpadů. Každý rok na jaře a na podzim jsou na vyhrazených místech v obci rozmístěny kontejnery na velkoobjemový odpad. Zároveň je na centrálním stanovišti proveden sběr nebezpečného odpadu a občané mají možnost v daný den odložit před svoji nemovitost železný odpad, jehož odvoz zajistí obec ve spolupráci se spolky. V posledních letech se obec zapojila do programu Mikroregionu Zábřežsko a s výraznou dotací nakoupila kompostéry na biologický odpad do každé domácnosti. Součástí této investice bylo pořízení speciálního vozidla MULTICAR pro možnost odvozu bioodpadu z veřejných obecních prostranství.

STAVBY OBČANSKÉ VYBAVENOSTI

Budova ZŠ, MŠ a ŠKOLNÍ JÍDELNY

Základní škola a mateřská škola byly až do roku 1993 každá ve své vlastní budově. V rámci možností byly pravidelně udržovány. V roce 1975 byla v budově školy číslo popisné 45 provedena rozsáhlá oprava, při které byla vyměněna okna, rekonstruován rozvod elektřiny a zároveň instalováno elektrické akumulární vytápění a další důležité a potřebné věci. Protože budova mateřské školy číslo popisné 178 přestávala vyhovovat svému účelu, bylo v roce 1977 přistoupeno k přípravě výstavby nové mateřské školy pro 60 dětí. Postupně byl vypracován projekt a v několika etapách byla stavba realizována. Součástí stavby byl pavilon pro školní jídelnu. 5. 10. 1985 byla mateřská škola číslo popisné 227 slavnostně otevřena. Výstavba byla

provedena zčásti odbornými firmami, méně odborně náročné a pomocné práce byly provedeny svépomocí místními řemeslníky a občany, ve většině případů zdarma, formou brigádnické činnosti v tzv. "Akci Z".

V průběhu roku 1991 řešilo obecní zastupitelstvo možnosti úspor v provozních nákladech obce. Jedním z velmi neefektivních nákladů bylo provozování budovy školy a naproti tomu poloprázdné nové budovy školky. Po obsáhlé a složité diskuzi (kdy se zvažovaly nejen otázky ekonomické, ale také otázky tradice budovy školy, prostředí, ve kterém jsou obě budovy zasazeny, a další pro a proti) bylo rozhodnuto přesunout základní školu do prostor nové MŠ. V průběhu prázdnin v roce 1992 byly vlastními silami obce provedeny nezbytné úpravy a od 1. 9. 1992 se začalo vyučovat v nových prostorách. V průběhu následujících let byly postupně prováděny další drobnější úpravy vyplývající především z poznatků provozování školy a nutnosti zavádění dalších opatření pro úsporný provoz budovy.

Zcela zásadní rekonstrukce budovy školy byla zahájena v roce 2019. O nutnosti rekonstrukce tak, aby odpovídala nejen požadavkům pro vlastní výuku a činnosti ZŠ, MŠ a školní jídelny, ale také nejnovějším požadavkům z hlediska technických parametrů, bylo jednáno průběžně v předcházejících letech. V roce 2016 se podařilo předjednat výrazné dotace jak z fondů EU, tak z národních zdrojů a byla ihned zahájena příprava akce (projektování, stavební povolení, výběrová řízení na dodavatele). Vlastní realizace probíhala ve dvou etapách od roku 2019 do roku 2021, kdy byla stavba zkolaudována.

Tak jak to ale při takto rozsáhlých rekonstrukcích bývá, tak se i na této stavbě objevily nečekané problémy, které bylo nutné operativně řešit. Ten zásadní byl v narušené statické stropu v přízemí hospodářského pavilonu. Stavba byla zastavena a bylo nutné přepracovat celou koncepci rekonstrukce tohoto pavilonu. Následně byl zpracován nový projekt a proběhlo nové výběrové řízení na zhotovitele této části stavby. Došlo sice k mírnému zdržení celé akce, ale to nic nemění na skutečnosti, že Rovensko má takřka novou, moderní budovu sloužící komplexně pro školství, a to jak pro MŠ, tak pro ZŠ s kuchyní a jídelnou.

Byly vybudovány dvě zcela nové třídy ZŠ a rekonstruovány stávající prostory základní a mateřské školy i jejich vybavení. Dále byl rekonstruován hospodářský pavilon, kde kromě úprav suterénu byla modernizována kuchyně a školní jídelna. Nástavbou hospodářského pavilonu vznikla moderní a prostorná tělocvična s vlastním sociálním zázemím. Celá budova byla zateplena a dostala novou fasádu.

Pro další snížení energetické náročnosti celého objektu byla pořízena fotovoltaika s možností dodávek případných přebytků elektrické energie do rozvodné sítě za úplaty. Byly opraveny okolní místní komunikace včetně chodníků a zřízena parkovací místa pro potřeby školy. Ke konečnému dotvoření celého díla přispěly úpravy atria, dětského hřiště a nejbližšího okolí. Je to zdařilá, komplexní a především nadčasová přestavba celého areálu.

Budova staré školy číslo popisné 45 byla zdemolována v roce 2022. Předcházelo tomu několikaleté rozhodování, jak by bylo možné budovu využít. I když byla důkladně zvažována tradice této školy, možná pochopitelná nostalgie především starších občanů, nakonec převážil argument technického stavu budovy. Dispozice budovy, její konstrukční prvky poplatné době výstavby a z toho plynoucí takřka nemožná zásadní rekonstrukce pro smysluplné využití byly podstatným důvodem pro demolici. Na vzniklý prostor v centru obce je v současné době zpracováván architektonický návrh tak, aby toto veřejné prostranství bylo využito funkčně a přitom esteticky na úrovni současných trendů.

Budova obecního úřadu

Pro účely prostor MNV byly do roku 1975 využívány různé budovy v obci. Proto byla v roce 1973 zahájena výstavba víceúčelové budovy, která kromě místností národního výboru měla

prostory pro obecní knihovnu, poradnu pro matky a děti, holičství a kadeřnictví, poštu a pro účely hasičů. Stavba byla provedena svépomocí místními řemeslníky za vydatné pomoci ostatních občanů formou brigádnické činnosti. Na stavbě bylo odpracováno tisíce bezplatných brigádnických hodin v Akci Z. Budova byla slavnostně otevřena v květnu 1975.

V roce 1999 byla nevyhovující rovná střecha na budově nahrazena valbovou střechou a v roce 2003 byla provedena plynofikace kotelny. Větší rekonstrukce budovy byla provedena v roce 2014 a 2015. K budově byla přistavěna výtahová šachta a zabudován výtah pro zabezpečení bezbariérovosti. Byla provedena výměna oken a dveří, zateplení budovy včetně omítky a rozsáhlá rekonstrukce vnitřních prostor. V současné době je budova využívána především pro účely obecního úřadu. Součástí tohoto využití je místní knihovna a odpovídající sociální zázemí pro pracovníky obce. Mimo to je v přízemí budovy dále pronajímáno moderně zařízené kadeřnictví, holičství a nehtové studio. Součástí budovy je nadále zázemí pro jednotku sboru dobrovolných hasičů Rovensko.

Bytový dům, nájemní bydlení

Bytový dům byl vybudován zásadní rekonstrukcí staré mateřské školy číslo popisné 178. Již v době, kdy byla mateřská škola přestěhována do nového objektu, bylo zvažováno nové využití této budovy. Prvotní záměr (využití pro potřeby základní školy) nebyl z mnoha důvodů realizován, a tak v roce 1986 rozhodla rada MNV o využití pro zájmové složky obce.

Při zvažování efektivnosti využití majetku obce v roce 1991 bylo rozhodnuto o pronájmu budovy zájemcům o podnikatelské využití. Objekt byl ještě v tomto roce pronajat skupině podnikatelů a byla zde provozována hospůdka, prodejna potravin a drobného zboží. Tento subjekt byl provozován pod názvem REPO. Po krátké době se však prodejna, na tomto poměrně odlehleém místě pro běžný nákup, ukázala jako nerentabilní a zanikla. Objekt byl dále provozován pouze jako hospoda a v průběhu let se díky aktivitě provozovatele p. Jaroslava Žalmana ml. stala hojně navštěvovanou a přispěla svým dílem k možnostem setkávání občanů a také k možnosti využití pro různé akce obecního i soukromého rázu. V roce 2016 byla činnost hospody ukončena.

Po zvážení možností využití budovy rozhodlo zastupitelstvo obce o přeměně na nájemní bydlení. Bylo zvažováno několik variant (především z hlediska dostupnosti dotací) a nakonec byla vybrána varianta vybudování tří malometrážních bytů pro sociální bydlení (s výraznou dotací) v prvním poschodí a tří malometrážních bytů pro nájemní bydlení (z vlastních zdrojů obce). Po vypracování projektu a zajištění stavebního povolení byla tato zásadní rekonstrukce realizována v roce 2018. Byty jsou v současné době obsazeny nájemníky, a to jak byty sociální (dle příslušných podmínek pro tento typ bydlení), tak byty pro nájemníky, kde podmínky stanovuje výhradně obec.

Obec dále zakoupila rodinný dům č. p. 69 (vedle OÚ Rovensko) pro možné využití pro účely obce. V současné době je byt pronajat soukromé osobě k bydlení.

SAKRÁLNÍ STAVBY

Kaple

Rovenská kaple je majetkem obce a je dlouhodobě a bezúplatně pronajátá římskokatolické církvi prostřednictvím Farního úřadu Zábřeh. Veškeré udržovací akce této budovy probíhají ve spolupráci obce a místních farníků. V roce 1973 byla celá kaple nově omítnuta a byla natřena

věž. V roce 1976 byl pořízen nový oltář, v roce 1977 bylo předěláno zvonění na elektrický pohon. V roce 1987 byla znovu natřena věž a v roce 1988 byl sbírkou občanů pořízen nový zvon, který byl 12. června slavnostně posvěcen a zavěšen do věže. V letech 1992 až 1993 byly provedeny rozsáhlé opravy interiéru kaple. Byla provedena opatření proti vlhkosti, položena nová dlažba, pořízeny a instalovány nové lavice, kaple byla vymalována. V roce 1996 bylo zhotoveno elektrické vytápění kaple, v roce 1998 proveden opět nátěr věže. V roce 2000 byla pořízena nová zpovědnice a provedena nejnutnější oprava krovů a střechy. V letech 2004 a 2005 provedli restaurátoři ve spolupráci s partou nadšených důchodců náročnou rekonstrukci oltáře.

Ke zcela zásadní rekonstrukci dřevěné části věže bylo přistoupeno v roce 2022. Dřevěná část věže byla pomocí jeřábu snesena do prostoru hřiště, které je vedle kaple. Místní řemeslníci zhotovili věž kompletně nově a nyní (květen 2023) provádí taktéž místní řemeslníci oplechování věže měděným plechem, následně bude vyzdvížena oplechovaná věž na své původní místo a budou zde umístěny a zprovozněny opravené věžní hodiny. Dále by měla být provedena nová střecha. Závěrečným úkonem této rozsáhlé a finančně náročné rekonstrukce bude provedení nové fasády a opravy vnitřních omítek.

Po rozebrání původní dřevěné věže byly v její báni nalezeny zajímavé dokumenty z historie kaple, které tam byly vloženy při poslední velké opravě v roce 1961. Obsah dokumentů je zveřejněn na webových stránkách obce. Před dokončením celé opravy budou tyto dokumenty doplněny o nové údaje a znovu vloženy do cibule bane věže.

Hřbitov

Hřbitov byl vybudován v roce 1910 a vysvěcen byl roku 1912. Správa a údržba hřbitova byla od počátku prováděná obcí za významné pomoci občanů obce, především farníků. V roce 1989 byla renovována čelní zeď hřbitovního obezdění a současně opraveny omítky na vnitřní straně zdi. Dále byla opravena a natřena hřbitovní kaple a upraveny chodníky mezi hroby. V roce 1992 byla zavedena vodovodní přípojka před hřbitov. V roce 1995 byla provedena jeho elektrifikace. Bylo vystavěno sloupové osvětlení hlavní cesty od brány k hřbitovní kapli, provedena instalace vnitřního i venkovního osvětlení hřbitovní kaple. V roce 2007 byla provedena rozsáhlá rekonstrukce hřbitovní kaple, která zahrnovala opravu krovů střechy a věže. Na střechu byla položena nová krytina, věž byla oplechována měděným plechem a instalovány měděné okapy. Odvod dešťové vody byl vyveden za hřbitovní obezdění do vsakovací jímky. Dále byla vyměněna okna a dveře a obnovena vnější úprava kaple i zeleň od brány hřbitova po kapli. V roce 2016 byla provedena generální oprava fasády a její bílý nátěr.

Drobné kulturní památky

V majetku obce je několik křížů v obci a extravilánu obce, trojboká Boží muka mezi Rovenskem a Postřelmůvkem a pomník padlým v centru obce. Některé kříže v obci byly do roku 1990 různě udržovány, ale ve velké většině neudborně a spíše ke škodě věci. Od roku 1991 probíhá postupně jejich rekonstrukce odborníky, mnohdy za vynaložení značných nákladů. Většina opravených křížů byla následně posvěcena. Několikrát byla opravována Boží muka mezi Rovenskem a Postřelmůvkem. Zmínku jistě zaslouží také pomník padlým občanům Rovenska v I. světové válce. Také tento pomník byl po roce 1990 zásadním způsobem rekonstruován.

DOPRAVA A BEZPEČNÝ POHYB V OBCI, STAVEBNÍ OBVODY

Místní komunikace, chodníky

Místní komunikace a chodníky jsou jedním ze základních infrastrukturních prvků pro bezpečný a bezproblémový pohyb po obci. Proto byla této infrastruktuře věnována patřičná pozornost již od roku 1948, kdy se zmínky o této problematice objevují v kronikách obce a také ve sborníku z roku 1973. Komunikace a chodníky byly postupně budovány a do roku 1989 tak vznikla jejich páteří síť, jejíž technická úroveň odpovídala možnostem dané doby. Po roce 1990 byly místní komunikace i chodníky postupně opravovány nebo rekonstruovány. Tyto práce probíhaly většinou po realizaci velkých investičních akcí, které se přímo dotýkaly cest a chodníků, nebo v případě získání výhodné dotace na konkrétní výstavbu v dané lokalitě. V těchto případech bylo snahou využít materiálů a technických řešení dostupných v této době. Tímto způsobem byla rekonstruována v podstatě celá páteří síť chodníků a část místních komunikací. V této části výstavby a oprav čeká obec ještě velký úkol, aby tato infrastruktura byla zbudována a rekonstruována dle představ a potřeb.

Veřejná prostranství, zeleň

Podobný vývoj jako v případě místních komunikací a chodníků měla také péče o veřejná prostranství a zeleň v obci i jejím nejbližším okolí. Veřejná prostranství a s tím související výsadba zeleně v intravilánu obce byla ve velké míře realizována do roku 1989 převážně v souvislosti s demolicí chátrajících, technicky nevyhovujících a neobydlených rodinných domů. Po roce 1990 tak bylo v podstatě třeba prostranství a zeleň pouze udržovat a obnovovat. Ale také tato činnost vyžaduje nemalé náklady a velké úsilí pracovníků obce.

Cyklostezky

Velké téma, které obec řeší ve spolupráci s okolními obcemi (v současné době především s městem Zábřeh) již delší dobu. Aktuálním tématem je cyklostezka Rovensko – Zábřeh (v podstatě se čeká na připravenost Zábřeha). Nyní se lze dostat na kole bezpečně do Zábřehu využitím obslužné komunikace (vpravo před nadjezdem na Postřelmov), která se u Hraniční strouhy napojí na cyklostezku Zábřeh – Postřelmov.

Stavební obvody - výstavba jejich infrastruktury

Výstavba rodinných domů probíhala kontinuálně již před rokem 1973. V roce 1977 zahájila obec přípravu technické vybavenosti pro 38 rodinných domů v lokalitě mezi novou školkou a silnicí na Zábřeh – sídliště Za térovnou. Vlastní výstavba rodinných domů v již zainvestovaném stavebním obvodu probíhala v následujících letech v podstatě až do roku 1980. V následujícím období do roku 1990 bylo obcí zabezpečeno pro výstavbu několik menších lokalit. Po roce 1990 probíhala výstavba rodinných domů převážně na pozemcích vlastníků, případně na uvolněných prostorách po demolicích nevhodných a nepoužívaných domů.

Po roce 2000 se projevil podstatně vyšší zájem o výstavbu rodinných domů v naší obci. V té době již měla obec zpracovanou územně plánovací dokumentaci, ve které byly také vyznačeny rozvojové plochy pro tento typ výstavby. Velký problém byl vyřešení majetkoprávních vztahů k pozemkům nacházejícím se v těchto lokalitách (pozemky byly výhradně ve vlastnictví soukromých osob). Obec soustředila pozornost na výkup v lokalitě u výjezdu z obce směrem na Postřelmov a v lokalitě u fotbalového hřiště. Po složitých jednáních s jednotlivými vlastníky se podařilo obci v roce 2004 zkompletovat pozemky u hřiště a neprodleně byly zahájeny inženýrské práce na zainvestování technické infrastruktury. Bylo vyprojektováno 14 stavebních

míst a v roce 2006 byla lokalita zrealizována a zkolaudována. Všechny 14 stavebních míst se velice rychle prodalo, takže již koncem roku několik stavebníků začalo se stavbou. Další výstavba rodinných domů probíhala v následujících letech. V současné době probíhají přípravné a projektové práce na 2 stavebních obvodech.

KULTURA, SPORT, VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

KULTURA

Převážná část kulturních a společenských akcí v obci probíhá v Orlovně. Budova byla vybudována v letech 1923 až 1925 katolickou tělocvičnou jednotou Orel. Budova v té době sloužila nejen pro účely tělocvičné, ale také kulturní (divadelní hry) a společenské (plesy, zábavy). V roce 1948 byla Orlovna přeměněna na kulturní dům a přešla pod správu obce. Obec budovu v následujících letech užívala především pro kulturní a společenské akce, později také jako tělocvičnu. V letech 1969 a 1970 byla budova rekonstruována (přistavěna tělocvična, prostory pro gastronomické zázemí, modernizováno sociální zázemí). Provoz byl ve stejném rozsahu do roku 1991, kdy byla budova v rámci restitucí vrácena původnímu vlastníkovi, jednotě Orel Rovensko. Tělocvičná a kulturně společenská funkce budovy byla rozšířena o pohostinství, které je provozováno v gastronomické části. V průběhu dalších let byla v několika etapách realizována poměrně zásadní rekonstrukce budovy a přilehlého areálu. Orlovna dále slouží jako centrum tělocvičné a zájmové činnosti, ale také jako stánek společenského a kulturního života obce. Díky těsnému propojení obecních záležitostí pořádaných nebo spolupořádaných se zájmovými spolky s důrazem na mládež se obec podílí na provozních nákladech tohoto komplexu. Vzhledem ke značným nárokům na provoz a údržbu budovy dobrovolnými členy vlastníka (především z pohledu finančního zajištění) se jeví stále aktuálnější možnost vyřešit tento v podstatě neudržitelný stav ve velice zásadní spolupráci s obcí. Hlavním důvodem nutnosti přijatelného řešení je udržení vhodného zázemí pro tělovýchovné a kulturně společenské aktivity v obci.

K oživení kulturněspolečenského prostředí v obci přispěla také velkým dílem Galerie kafe manželů Krňávkových, kde kromě možnosti příjemného posezení bylo možné prožít umělecký zážitek při pravidelných výstavách významných výtvarníků z celé republiky i nejbližšího okolí. Výstavy výtvarných prací byly zahajovány vernisážemi s doprovodným programem. Galerie byla otevřena krátce po roce 1990, ale bohužel byla v roce 2020 uzavřena.

SPORT A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Přirozeným centrem pro sport a zájmovou činnost v obci je areál fotbalového hřiště, který byl od roku 1991 zásluhou skupiny fotbalových nadšenců za finanční pomoci obce postupně dobudován do stavu odpovídajícímu současnému standardu soutěží, které hrají jednotlivá mužstva klubu FC Rovensko. V současné době je to několik mužstev od nejmenších po mužstvo dospělých. Areál využívají pro svoji činnost rovněž hasiči a mládež Junáka, který prioritně využívá svou klubovnu nacházející se vedle fotbalového hřiště. Část klubovny využívá pro své technické a sociální zázemí fotbalový klub. Klubovna byla vystavěna v letech 1969 až 1970 skupinou nadšených občanů, členů Junáka, a je v jejich vlastnictví.

V prostoru u fotbalového hřiště bylo v roce 2021 vybudováno workoutové hřiště, které slouží zájemcům pro posilování těla vlastní vahou za pomoci vhodných cvičebních pomůcek, které jsou na tomto hřišti k dispozici.

Sportovní a zájmové aktivity je rovněž možné provozovat v areálu Orlovny a na malém hřišti za kaplí. Ti nejmenší mají své prostory na dětském hřišti u školy, dětském koutku u malého hřiště za kaplí a v omezené míře též u Orlovny. Pro různé akce setkávání občanů v letních měsících pod širým nebem jsou využívány venkovní prostory Orlovny a areál fotbalového hřiště. Pro kulturně společenské akce a zájmovou činnost menšího rozsahu lze využít velkou zasedací místnost v budově obecního úřadu.

Pro sportovní činnost lze také využít novou tělocvičnu základní školy. V současné době zde trénuje oddíl juda pod vedením Jiřího Komárka. Oddíl tvoří děti od těch nejmladších a za dobu své poměrně krátké činnosti již dosahují velmi dobrých výsledků. Dále tělocvičnu využívá Sokol pro cvičení žen, v zimních měsících se zde konají schůzky členů Junáka a trénují mladí hasiči.

V souvislosti s prostory pro volnočasové aktivity v obci je nutné zmínit bývalý areál Svazarmu v dolní části obce ve směru na Postřelmov. V roce 1976 byl při ZO Svazarmu Rovensko založen Automotoklub, který měl při vzniku 22 členů. Smlouvou uzavřenou mezi ZO Svazarm Rovensko a JZD Zábřeh byl Svazarmu pronajat objekt bývalé drůbežárny včetně přilehlých pozemků. V roce 1977 byla svépomocí členů Automotoklubu a jejich příznivců zahájena adaptace budovy. Část byla demolována a byla provedena přístavba nové části tak, aby vyhovovala pro činnost Automotoklubu. Ve zrekonstruované budově byla dílna pro svépomocné opravy automobilů a klubovna pro zájmovou činnost. Adaptace budovy byla financována z prostředků Svazarmu a za pomoci obce. Postupně byl upraven venkovní prostor kolem budovy. Celý areál byl využíván nejen Automotoklubem, ale také ostatními zájmovými organizacemi. V roce 1992 požádal původní majitel pozemků, na kterých se areál nacházel, o jejich navrácení. Došlo k tomu v následujících letech, a tím areál zanikl.

SPOLKY A ZÁJMOVÁ USKUPENÍ

V obci je spolková a zájmová činnost na velice dobré úrovni především při práci s mládeží a díky našim obětavým spoluobčanům, kteří se těmito aktivitám ve svém volném čase věnují. Zvláště SDH a Junák pracují s dětmi a mládeží s velmi dobrými výsledky. Pokusím se spolky a zájmová uskupení alespoň vyjmenovat bez toho, abych detailně popisoval jejich činnost a úspěchy, které při této činnosti dosáhly. Myslím, že většina z nás tyto výsledky zná, nebo o nich alespoň slyšela.

- Sbor dobrovolných hasičů
- Fotbalový klub – FC
- Orel
- Sokol
- Junák
- Myslivecké sdružení
- Spolek přátel rovenských vod
- Mladí včelařiči
- Oddíl juda

K úspěšné práci těchto spolků a zájmových uskupení přispívá také finanční pomoc obce, kterou některým z nich obec poskytuje formou dotací na základě jejich žádostí.

SLUŽBY A PODNIKÁNÍ

V obci je v současné době obchod smíšeným zbožím COOP Jednota, hospoda Na křižovatce a hospoda v Orlovně U horolezce. Svoji činnost ukončila Galerie kafe, což je škoda i vzhledem k jejímu kulturnímu zaměření. Dále je v budově obecního úřadu holičství a kadeřnictví. Nabídka služeb není jistě optimální, ale velkou konkurencí ve všech oblastech služeb, zdravotnictví, peněžnictví, poštovních služeb a dalších je nedaleké město Zábřeh, Řemeslníků a podnikatelských subjektů je v naší obci cca 20.

NĚKTERÉ VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI V OBCI

Některé další významné události, které nezapadají do zvolené koncepce zpracování tohoto dokumentu, ale neměly by být opomenuty:

- administrativní připojení obce Postřelmůvek k Rovensku v roce 1976,
- zřízena výkupna ovoce v Rovensku – rok 1983,
- osamostatnění obce Postřelmůvek – od voleb v roce 1990,
- řešení restitucí v obci (hospoda, budova “Letná”) - rok 1991,
- vrácení lesů (cca 25 ha) obci – rok 1994,
- velké povodně v celé republice – pomoc našich hasičů v Postřelmově a Chromči – rok 1997,
- další velké povodně v Čechách – pomoc hasičů v Klecanech - rok 2002,
- slavnostní svěcení praporu a znaku obce – rok 2004.

STRATEGIE ROZVOJE OBCE

Strategie vychází z dlouhodobých potřeb obce, které byly definovány na základě oprávněných a reálných podnětů občanů. Ty byly zapracovány do dokumentu Strategie rozvoje obce Rovensko na léta 2022 až 2037. Celý rozsáhlý dokument je zveřejněn na webových stránkách obce. Pro rychlou orientaci uvádím zásadní akce, které si obec vytyčila jako svůj cíl pro uvedené období. Priority jednotlivých akcí budou určeny na základě aktuálních potřeb v daném období a dle dostupnosti finančních prostředků, především z dotací:

- vybudování stavebního obvodu Nad hřištěm,
- vybudování stavebního obvodu Amerika,
- realizace cyklostezky Rovensko – Zábřeh,
- dokončení rekonstrukce kaple,
- revitalizace veřejného prostranství po demolici staré školy,
- zbudování nové střechy na budově OÚ, instalace fotovoltaiky,
- vybudování chodníků:
 - od Orlovny na konec vesnice směrem na Svěbohov,
 - od křižovatky na konec vesnice na Postřelmov, včetně vybudování nového parkoviště u hřbitova a rekonstrukce autobusové zastávky u křižovatky,

- rekonstrukce zbývajících místních komunikací v obci,
- rekonstrukce veřejného osvětlení,
- vybudování nového vodojemu a napojení nového vrtu pitné vody,
- oprava hřbitovní zdi a vybudování chodníků na hřbitově,
- realizace nového víceúčelového hřiště,
- realizace naučné stezky na vrch Háječek,
- odkup a oprava rybníku pod fotbalovým hřištěm,
- odbahnění přehrady s opravou hráze,
- možnost převodu Orlovny do majetku obce.

Cíle jsou to hodně smělé a náročné, ale jistě si všichni přejeme, aby se nejen současným, ale také budoucím představitelům obce jejich záměry podařilo realizovat v zájmu všech občanů obce.

POUŽITÉ PRAMENY

Jako zdroj informací pro tuto prezentaci byly využity následující dokumenty:

- obecní kronika, kniha č. 2 - leta 1957 až 1987,
- obecní kronika, kniha č. 3 - leta 1988 až 2007,
- obecní kronika, kniha č. 4 - leta 2008 až dosud aktuální.

Kronikáři v letech 1973 do současnosti:

Josef Hroch st., Ladislav Janů, Adolf Večeřa, Jarmila Janíčková, Jana Dajčarová, Anna Řezníčková, Alice Šínová, Božena Sojáková a Marcela Vénosová (píší kroniku společně).

SOUVISÍCÍ DOKUMENTY, ODKAZY NA ZDROJE INFORMACÍ

Brožura Rovensko 600 let – na stránkách obce (ve zkráceném rozsahu)

Strategie rozvoje obce Rovensko na léta 2022 až 2037 – na stránkách obce

Výsledky voleb do obecních zastupitelstev od roku 1990 do roku 2022 – stránky ČSÚ

Leták Něco o Rovensku z roku 2016 – leták byl vydán u příležitosti dne Mikroregionu Zábřežsko, který se konal v červnu 2016 v naší obci. Leták byl zpracován pro širokou skupinu návštěvníků a tomu také odpovídal způsob a rozsah zpracování. Záměrem bylo seznámit účastníky této akce stručně s historií obce a jejím vývojem od nejstarších dob do roku 2015.

Zpracoval: Stanislav Doleček st., starosta obce v letech 1990 – 2010
a Josef Šincl, starosta obce od roku 2010 - doposud.